

За море спремни!

Пише: Миодраг Зарковић
уторак, 30 јун 2009 00:09

Где су хрватски билборди, ту су српске земље! У овом историјском тренутку нема прецизнијег начина за утврђивање наших националних простора. Ако око свог пребивалишта, током летње сезоне, примећујете промотивне постере који вас позивају да летујете на мору које је "тако л(и)јепо, а тако близу", будите сигурни да, упркос евроинтеграцијама и регионализацији, и даље, авај, станујете у Србији (или макар у Републици Српској). Држави која, за разлику од неких других држава које живе од туризма, живи за туризам.

Наиме, Косово одавно није најскупља српска реч, ако је икада и било. Појам који Срби неупоредиво више плаћају већ деценијама јесте – море. То је убедљиво најпапренији израз у српском језику, због којег смо правили неколико Југославија, гутали милионе жртава, трпели безброј накарадних идеологија и због којег, у крајњем случају, Тужилаштво за ратне злочине сада истражује српске новинаре.

Морска болест

Средином сваке године, опседнутост Срба морем поприма размере епидемије коју чак ни Томица Милосављевић не може да контролише: онај ко држи до себе, провешће летњи одмор на Његовом Величанству Мору, а не у неком од туристичких концлогора (планине, реке, језера, салаши...). Та опседнутост није умањена чињеницом да Србија нема море. Напротив, као да је додатно појачана, по систему "дабогда имао па немао".

Срби су до скоро имали излаз на Јадран, а онда су распадом свих могућих Југославија остали без њега, што их издваја од других сувоземних народа. Аустријанци и Мађари такође су некада имали излаз на слану воду, али су га изгубили много пре него што је туризам постао легитимна привредна грана и превише давно да би га се ико сећао. Већини данашњих Срба, међутим, Јадран је урезан у подсвест као домаћи бренд. Неко малолетан могао би да се чуди како су Срби икада могли да својатају Јадранску обалу, али, уљуљкани титоистичком пропагандом о братству и јединству, грађани Србије су у време СФРЈ немилице градили викендице и радничка одмаралишта по приморју.

Део приморја који је Србима посебно био прирастао за срце јесте хрватски. Ем је заиста прелеп (то ће признати и најострашћенији српски националиста), ем је највећи од свих

За море спремни!

Пише: Миодраг Зарковић
уторак, 30 јун 2009 00:09

југословенских (Црногорцима припада неупоредиво мање, Словенци имају само северно парченце Јадрана, а Босанци једва неки милиметар на карти). Зато везаност Срба за Јадранско море у ствари значи везаност за Далмацију и Истру.

Тамо су милиони грађана Србије деценијама летовали. Тамо данас српски тајкуни држе усидрене своје јахте. Тамо се Владимир Арсенијевић купао прошле године, па се онда онако преплануо вратио у Београд и, у колумни за "Политику", ругао онима који су демонстрирали против изручења Радована Караџића [\[1\]](#).

Хвар испред Дечана

Уз везаност за Јадран, у протеклих сто година у Србији је упоредо стасавао и слој интелигенције који је неговао антинационалне и антидржавне ставове. Корене оваквог, најблаже речено неприродног усмерења, можда би требало тражити у периоду с почетка прошлог века. У доба највеће експанзије наше савремене државе, многи су се млади Срби школовали у Аустроугарској, где су неизоставно били под утицајем тамошње снажне антисрпске пропаганде (страх Беча од нових комшија на југу касније се показао оправданим, пошто је Велика царевина и нестала после Првог светског рата, односно сукоба са Србијом). Клицу антисрпства коју су покупили на високим аустроугарским школама касније су преносили на наредне нараштаје, који су, опет, истовремено развијали монденски обичај летовања какво данас познајемо – наше бабе и деде једва да су у животу и виделе море (изузев Солунаца, али то је било све сем годишњег одмора), док су већ наши родитељи били спремни да гладују месецима не би ли породицу одвели на приморје.

Два паралелна процеса – одрођивање српске интелигенције и њено фасцинирање Јадранским морем, тј. хрватском обалом – довела су до стања које сада имамо: небројеним српским писцима, глумцима, певачима, бизнисменима, политичарима, публицистима, новинарима... у духовном и емотивном смислу далеко су ближи Хвар и Дубровник него Дечани и Студеница. Ни стравичан геноцид над Србима у НДХ, а ни његова реприза из прошле деценије, нису спречили ту кроатофилију, посебно изражену у Београду, који је у СФРЈ поносно, испоставиће се – и будаласто, носио епитет "престонице свих народа и народности".

(Ова појава је негде отишла до изопачености: уверен сам да свако зна барем један тзв. мешовити брак, у којем је етнички Хрват/Хрватица далеко лојалнији грађанин државе

За море спремни!

Пише: Миодраг Зарковић
уторак, 30 јун 2009 00:09

Србије од етничког Србина/Српкиње; ја сам у животу налетео на неколико таквих случајева.)

Ништа без Северине

Доказа за раширену кроатофилију у Србији има безброј, од државних институција и партија, преко понашања медија и јавних личности, па до широких народних маса. Посланик ЛДП-а Ненад Прокић хоће очи да извади Вуку Јеремићу што је подсетио Хрвате на "Олују", а цела Друга Србија огорчено напада власти што су, иначе врло стидљиво, најавиле контратужбу против Хрватске за геноцид. Са сајта "Пешчаника", Владимир Глигоров нас чак убеђује како Хрватска нема никакав континуитет са Павелићевом НДХ (јер Загреб тако тврди), док је данашња Србија само наставак државе Милана Недића (јер Недићева слика виси у згради српске владе) [2]. Министар пољопривреде Саша Драгин лично промовише фабрику живине у Пландишту коју је отворио Драгутин Дрк, хрватски тајкун познат по повезаности с режимом Фрање Туђмана [3], док је српским фирмама у Хрватској свакојако онемогућено пословање. По српским кафићима непрестано одјекује хрватска музика, како некадашња тако и новокомпонована, чак и у данима док су колоне прогнаника из Српске Крајине, под бомбашким нападима хрватске авијације, бежале у Србију (нормално, нису "Магазин" или Дорис Драговић криви за злочине Анте Готовине, али сложићете се, поређења ради, да би било незамисливо да се, за време хипотетичког поновног геноцида над Јеврејима у Немачкој, по Јерусалиму пушта немачка музика). По српским медијима, рубрике посвећене естради препуне су текстова и прилога о хрватским јавним личностима, што често иде и до бесмисла: у једном од последњих примера, међу ударним текстовима "Блица" од 20. јуна ове године пласирана је најави специјалног гостовања Северине на фестивалу еротике у Ровињу!

[4]

Беспотребно је даље доказивати свеprisутност овдашње кроатофилије, али је политички утицај српских кроатофила изгледа ипак кудикамо већи него што се види. То показује и истрага коју српско Тужилаштво за ратне злочине покреће против новинара који су по овдашњим медијима током деведесетих "подстрекивали међунационалну нетрпељивост и ширили говор мржње".

Овог пута није Запад

Истрага против српских новинара неминовно има и политички значај, који је вероватно чак и истакнутији од професионалног. Колико год су неки коментари из "Политике" и "Новости" или са РТС-а пре 15-ак година били неукусни, патетични, па и злонамерни, ипак су били упадљиво "питомији" од ставова и држања медија осталих страна у југословенској кланици, као и западних гласила. Одлука београдског Тужилаштва да процесуира српске новинаре зато не може бити објашњена оном инфантилном тезом о "чишћењу по сопственом дворишту", коју понављају Бруно Векарић и Јасна Шарчевић. Сигурно није интерес државе Србије да додатно галами о својим "злочинцима", који су "међународној заједници" већ послужили као разлог за незапамћено ригорозан (па и отворено непријатељски) однос према Београду. Реч је ипак о интересу неког другог. Кога?

Свемоћни Запад био би логичан, већ уобичајен одговор. У транзиционој Србији, притисак са Запада је најчешћи окидач за политичке потезе који воде ка даљој "денацификацији" народа и државе. Али, овога пута тешко да Брисел, Вашингтон или Лондон имају везе са поменутом акцијом Тужилаштва. Да ли је њихов интерес кажњавање српских "ратнохушкачких" новинара"? Неће бити. Они су са српским новинарима углавном завршили још 1999. кад су НАТО пројектилом побили 16 радника РТС-а: чак ни тада, у време рата са Србијом, није их било брига шта званични Београд саопштава својим грађанима, већ их је само занимало да прилози који могу да потресу и натерају на предомишљање њихову јавност не продру у свет. Прагматични какви јесу, не би данас губили време и живце на српске новинаре.

Још мање него Западу, до овакве истраге стало је Истоку, Северу и Југу. Сва је прилика да ће од кажњавања српских медија највише профитирати неко из непосредне близине.

Сарајево нема што Загреб имаде

Пошто представници Тужилаштва упорно понављају да истрагу против српских новинара покрећу на основу правоснажних пресуда за злочине у Вуковару и Зворнику, списак могућих инспиратора (прелепог ли другосрбијанског израза!) своди се на Хрватску и БиХ. Те две државе могу да имају директну корист од евентуалне осуде српских медија, која би појачала њихове судске поступке против Србије.

Поступак БиХ против наше државе, међутим, окончан је, па Сарајево не би имало конкретан добитак од прогона српских новинара. А и утицај БиХ (ако изузмемо

За море спремни!

Пише: Миодраг Зарковић
уторак, 30 јун 2009 00:09

Републику Српску) на друштвене прилике у Србији практично је занемарљив, тј. своди се на призивање колективне одговорности за Сребреницу. Ваљало би зато из једначине искључити и Босну.

Остаје Хрватска. Држава са вероватно најразвијенијом обавештајном службом у региону (сетимо се прислушкиваних телефонских разговора породице Слободана Милошевића које су објављивали по њиховим гласилима). Држава са прилично jakim лобијима у западним центрима моћи. Држава која је у крви угушила по много чему оправдану побуну Срба у Книнској крајини, а онда не трепнувши признала "независност" Косова. Држава која је не дозвољава повратак стотинама хиљада српских прогнаника, али зато призива милионе српских туриста.

Држава која против Србије води тек започет судски поступак, у којем нас терети за геноцид.

Убедљиво највећу корист од могуће (вероватне?! пресуде против српских новинара, имаће Хрватска. Замислите само колико ће им такве пресуде добро доћи пред Међународним судом правде у Хагу, који нас је на једвите јаде ослободио кривице за "геноцид" у БиХ! Ако сада Хрвати буду имали доказ да су Крсте Бјелић, Милорад Комраков и Радован Бранков подстрекивали на злочине над хрватским цивилима – самим тим, да су то радили у име државе, јер су били ангажовани на државним медијима – тужба против Србије добија можда и одлучујућу предност у односу на ону коју је својевремено покренула Босна.

Државно одговорно Тужилаштво не би намештало овакав пенал Хрватској. Не би доказивало да су српски новинари деведесетих били гори од хрватских: прво, јер нису били, и друго, јер би тако нанело немерљиву штету Србији. А у друштву које није оптерећено тешко схватљивом кроатофилијом, и које би према земљи која је толико пута показала отворено непријатељство према нашем народу морало да заузме макар крајње резервисан став, Тужилаштво би морало да се понаша одговорно.

Али, ово није такво Тужилаштво. И ово није такво друштво.

Никола Пашић је, пре непуних сто година, причао како је излазак на море један од

За море спремни!

Пише: Миодраг Зарковић
уторак, 30 јун 2009 00:09

основних стратешких разлога Србије за стварање Краљевине СХС. Ако је заиста тако било, већ смо превелику цену платили за брчкање на Јадрану. Верујем да би данас и Пашић мислио да је то море прескупо за Србе и сигурно му не би приносио нове жртве.

---

[1] <http://www.politika.rs/rubrike/Pogledi-sa-strane/Kad-luzeri-marshiraju.sr.html>

[2] <http://www.pescanik.net/content/view/3345/95/>

[3] <http://www.pressonline.rs/page/stories/sr.html?id=64857&sectionId=37&view=story>

[4] <http://www.blic.rs/zabava.php?id=98073>